

Asia: VM119:00/2018

Selvitys keinoista ehkäistä kotitalouksien velkaantumista

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot mietinnöstä

Valtionvarainministeriö on pyytänyt Velkaneuvonta ry:ltä lausuntoa mietinnöstä koskien kotitalouksien velkaantumista ehkäiseviä keinoja. Velkaneuvonta ry kiittää tilaisuudesta tulla kuulluksi ja lausuu seuraavaa.

Talous- ja velkaneuvonnassa näkyy tänä päivänä huolestuttavasti asiakaskunnan ylivelkaantuminen erityisesti korkeakorkoisten kulutusluottojen ja niiden kuukausierien yhteismäärän suuruudessa suhteessa velallisten kuukausittaiseen velanmaksukykyyn. Samalla tällaisten kulutusluottojen yhteismäärät ovat kasvaneet ja vaikeuttavat velallisten kokonaistilanteen ratkaisua. Kulutusluottojen negatiivisiin vaikutuksiin on pyritty puuttumaan säätämällä korkokatto koskemaan kaikkia kulutusluottoja, ja tulossa on vielä kulutusluottojen markkinoinnin tiukempaa säätelyä. Samalla kun uusien kulutusluottojen korkotaso on saatu laskettua kohtuullisemmalle tasolle, niiden kuukausittaiset velanhoitokulut ovat alentuneet maltillisemmalle tasolle. Tämä osaltaan voidaan odottaa hillitsevän uusien kulutusluottojen ylivelkaannuttavaa vaikutusta.

Yleiset huomiot mietinnöstä

Velkaneuvonta ry pitää nyt annettua mietintöä varsin seikkaperäisenä ja tyhjentävänä selvityksenä makrotaloustason keinoista ehkäistä kotitalouksien velkaantumista. Selvitys on myös riittävästi tuotu konkreettiselle tasolle.

Nyt annetussa mietinnössä tuodaan keinoja lähinnä makrotalouden ja velkaantumisasteen kannalta. Esitetyt keinot ovat sinänsä kannatettavia. Etenkin, jos samanaikaisesti käyttöön otetaan positiivinen luottotietorekisteri. Huolta aiheuttaa osaltaan kaikkien velkatyyppien sitominen saman tarkastelun alle. Erityisesti pääkaupunkiseudulla asuntokannan hinnat ovat korkeammalla tasolla. Toisaalta taas,

haja-asutusalueilla tällä välineellä ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta kuluttajien velkaantumiseen, koska asuntolainojen osuus on huomattavasti pienempi. Näin ollen vaikutus valtaosaan kuluttajia jää marginaaliseksi. Tehokkaampi keino olisikin ottaa käyttöön myös enimmäisvelanhoitorasite, joka selvityksessä on jätetty keinovalikoiman ulkopuolelle.

Velkaneuvonta ry onkin huolissaan enimmäisluototussuhteen ja muiden nyt esitettyjen keinojen riittävydestä yksittäisen velallisen kannalta. Enimmäisvelanhoitorasite voisi olla tehokkaampi keino puuttua yksittäisten kuluttajien velkaantumiseen. Luotonmyöntöprosessin yhteydessä talouden mak-sukyvyn eli velanhoitomenojen ja välttämättömien menojen jälkeen käytettävissä olevien tulojen vä-lisen suhteen tarkastelu voisi tuottaa yksittäiselle kuluttajalle taloudellisesti kestävämmän tilanteen.

Velkaneuvonta ry toivookin, että edelleen pontevasti etsitään kokonaisvaltaisia keinoja myös yksilötason velkaantumisen hillitsemiseksi, samalla kun pyritään ennaltaehkäisemään velkaantumista makrotalouden saralla.

Huomiot keskeisistä ehdotuksista

Velkaneuvonta ry pitää ehdotuksia enimmäisvelkasuhteesta, asuntoluottojen enimmäistakaisinmaksuajasta sekä muita selvityksessä esille tuotuja ehdotuksia pääosin kannatettavana. Myös kuluttajaluotonannon valvonnan keskittäminen Finanssivalvonnalle on kannatettavaa.

Asuntoluottojen ja muiden velkatyyppien sitominen saman enimmäisvelkatarkastelun alle voi tuoda haasteita esimerkiksi pääkaupunkiseudulla, jossa asuntojen hinnat ovat korkeammalla tasolla. Asuntoluottojen enimmäistakaisinmaksuajan suhteen on hyvä, että huomioidaan myös joustomahdollisuudet.

1. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

-

3. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

-

5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 5 luvun 1 §:n ja 7 luvun 1 §:n muuttamisesta

-

6. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

-

Oikeusministeriön asetus kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävistä oletuksista

-

Satta Marja
Velkaneuvonta ry